

CONACUL AURELIAN PANĂ-CADRUL GENERAL DE AMPLASARE

Lector. drd. arh. Dobrin Datcu

Rezumat:

Noțiunea de *Patrimoniu Rural* poate fi definită ca ansamblul de bunuri materiale și imateriale, culturale și naturale, ce constituie însăși esența mediului rural pe care îl reprezintă. În acest sens, este analizat cadrul general de amplasare al Conacului Pană și se urmărește identificarea acelor elemente definitorii, ce conțin valoare și sunt semnificative pentru întreaga colectivitate rurală. *Patrimoniul Rural* aparține întregii colectivități fiind rezultatul acțiunilor acesteia, este martor al tradițiilor și practicilor cotidiene contribuie la identitatea teritoriilor precum și la calitatea cadrului de viață.

Cuvinte cheie:

Conacul Pană, Exploatație agricolă, patrimoniu rural, patrimoniu natural.

1. Încadrare în zonă

Conacul Aurelian Pană –Ferma Frățilești se află amplasat în partea de sud-est a Județului Ialomița, în inima câmpiei Bărăganului¹, la 14 kilometri sud de orașul Tândărei. Aparținător prin tradiție, accesibilitate și viață cotidiană de comuna Sudiți, în prezent este inclus în teritoriul administrativ al comunei Săveni. Accesul în localitatea Sudiți se realizează pe drumul județean DJ 201. Localitatea se află, față de principalele orașe, la o distanță de : 20 kilometri față de Slobozia, la 14 kilometri față de Tândărei, la 25 kilometri față de Fetești și la 110 kilometri față de București.

figura 1.

2. Încadrare în rețeaua de circulații

Schema de încadrare în rețeaua majoră de circulații relevă faptul că localitatea Sudiți este amplasată în apropierea a trei orașe importante: Slobozia, Fetești, Jândărei. Cu toate acestea accesul se realizează cu dificultate, pe drumuri de proastă calitate, insuficient reglementate și fără indicatoare rutiere.

Pe de altă parte, accesul rutier din comuna Sudiți către **Conacul Frățilești** este complet neamenajat constituind principalul impediment de introducere a zonei într-un circuit turistic și de dezvoltare.

Nodurile feroviare ce asigură accesibilitatea pe calea ferată sunt Fetești și Ciulnița dar Gara Slobozia sau Jândărei pot fi interesante pentru relația funcțională pe care o au cu rețeaua de transport rutier de persoane.

3. Date geografice

Zona de studiu, constituită din ceea ce vom denumi generic **Conacul Frațilești** (azi Mănăstirea "Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon") se află situată în partea de est a Câmpiei Române, în câmpia Bărăganului.

1.1.1. Clima

Această zonă are un climat cu medii termice anuale ridicate (10-11 gr.C), înscriindu-se în zona cu cele mai ridicate valori din țară, dar cu precipitații reduse (mai puțin de 500 mm/an) și secete frecvente, accentuând caracterul de ariditate. Continentalismul termic accentuat este dat de diferența dintre temperaturile medii ale lunilor extreme, care au valori de 26 gr.C.

1.1.2. Vegetația naturală

Cu toate că a fost în cea mai mare parte înlocuită de culturi agricole, vegetația naturală este prezentă și caracteristică la trei mari formațiuni: stepa, cuprinzând pajiști stepice cu graminee (paiusul, colilia, negara, pirul s.a); silvostepa, cu pajiști stepice și pâlcuri de pădure (cuprinzând stejarul pufos și stejarul brumăriu); pădurile de stejar Svlasia); are o largă dezvoltare vegetația de luncă cu zavoae de sălcii, plopi, îndeosebi în luncile Dunării și Ialomiței.

1.1.3. Fauna

Fauna este bogată și cuprinde speciile caracteristice stepei, silvostepii și pădurii de foioase.

1.1.4. Solurile

Solurile sunt caracteristice Câmpiei Române, predomină cernoziomurile (caracteristice stepei) și cernoziomurile levigate (tipice pentru silvostepa, având o mare răspândire); ambele tipuri sunt din categorii molisolurilor, bogate în humus de mare fertilitate.

1.1.5. Populația și așezările

Orașele principale aflate în zonă sunt: Fetești (cu o populație de 34050 locuitori), Jândărei (cu o populație de 14750 locuitori) și Slobozia (cu o populație de 52710 locuitori).

1.3.5.1. Comuna Sudiți are o suprafață de 5855 ha din care 199 ha în intravilan. Populația sa este de 2305 locuitori ce locuiesc într-un număr de 805 gospodării, având agricultura ca activitate economică de bază. Este localitatea cea mai apropiată de amplasamentul studiat.

Din consultarea Listei Monumentelor Istorice a județului Ialomița se poate extrage o concluzie demnă de tot interesul pentru cercetarea de față: de-a lungul vremurilor aceste teritorii au fost permanent populate și o întreagă civilizație rurală și-a lăsat amprenta asupra lor. În sprijinul acestei afirmații aducem cele patru poziții identificate pe LMI Ialomița în comuna Sudițiⁱⁱ. Cazul nu este singular, pe întreg teritoriul județului fiind înregistrate situri și obiective de interes, mărturie a permanenței locuirii. Astfel la Cosâmbesti, comună situată pe DJ 201, între Slobozia și Sudiți sunt nu mai puțin de șapte obiective clasate ca monumentⁱⁱⁱ, iar în orașul Jândărei sunt alte patru obiective^{iv}.

figura 2.

1.3.5.2. Comuna Săveni de care aparține din punct de vedere administrativ Conacul și Ferma Frățilești a luat ființă la sfârșitul sec. IX prin stabilirea mai multor familii de munteni din zona Nehoiu - Pătârlagele. Numărul total de locuitori, în prezent, este de 5 537 persoane.

În ciuda apartenenței administrative relația dintre Conacul Frățilești și comuna Săveni este firavă, accesibilitatea fiind extrem de redusă. De altfel Conacul este amplasat la mare distanță atât de Săveni cât și de Frățilești, localitatea cea mai apropiată fiind, de fapt, Sudiți.

1.1.6. Specificul zonei

Specificul Bărăganului este dat de o serie de caracteristici geografice: întinderi netede, acoperite cu loess, cu un microrelief de croturi, clima mai aridă (cu precipitații puține și zile caniculare vara, ger și viscol iarna), vegetație de stepă, un peisaj de neconfundat (descriș de Al. Odobescu în *Pseudokynegeticos*).

Agricultura este activitatea de bază a locuitorilor. Au fost amenajate sistemele de irigații ce au funcționat până la începutul anilor 90. Ulterior acestea au fost abandonate și vandalizate, în prezent capacitatea lor de acțiune fiind extrem de redusă. Politicile agricole păguboase implementate atât înainte

de 1990 când populația a fost atrasă spre activitățile industriale din mediul urban iar satele au fost depopulate, cât și ulterior, au condus spre un abandon semigeneralizat al Bărăganului. Pământul mănș zace necultivat și devine depozit de gunoi, construcțiile existente au fost vandalizate pe rând, oamenii trăiesc sub limita sărăciei.

Lipsa dotărilor și echipamentelor de strictă utilitate, recunoscută în toate statisticile se datorează doar unei lipse de interes generalizat pentru această zonă.

În aceste condiții locuitorii, puțini câți sunt, își pierd deprinderile și practicile cotidiene, tradițiile, respectul de sine, iar odată cu acestea comunitățile se destramă.

figura 3.

figura 4.

3. Contextul social și politic al construirii

După cum am mai arătat, Bărăganul, pământ mănos, a fost populat în mod permanent din vremuri vechi, mărturiile arheologice^v fiind numeroase. Aceasta nu presupune însă și o mare densitate a locuitorilor sau a rețelei de localități.

Până la jumătatea secolului al XIX-lea puținii locuitori ai Bărăganului practica o agricultură de subzistență iar trecerea anotimpurilor era punctată de transhumanța oierilor.

Traseele practicate de aceștia au devenit în timp, drumuri de legătură în lungul cărora s-au format și dezvoltat localitățile. Acestea aveau structura satelor românești vechi, cu ulițe cu traseu aleator și case retrase în mijlocul loturilor. Acestea au fost și principalele centre economice și comerciale, iar mocanii, principalii protagoniști ai acestei migrații, oameni pricepuți, informați și buni meșteșugari, au sfârșit prin a se stabili prin zonă, imediat ce împrejurările s-au dovedit prielnice, adică după Unire, la sfârșitul veacului al XIX-lea.

figura 5.

Dacă în 1834 în Slobozia se înființează școala primară^{vi}, după Unire și reforma agrară a lui Cuza, mocanii au achiziționat pământuri ieftine devenind fruntașii localității. Legea organizării comunelor urbane și rurale și legea pentru înființarea Consiliilor Județene - ambele de inspirație franceză, promulgate în aprilie 1864 de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, au îmbunătățit decisiv funcționarea administrației locale.

Pentru prima dată, comuna rurală căpăta personalitate juridică, puterea, atribuțiile și activitatea Consiliilor Locale asigurând independența și autonomia localității. Astfel că și la Slobozia a luat ființă - prin desemnarea membrilor de către 85 de capi de familie, electori - primul Consiliu Local, la 9 august 1864. Ultima jumătate a secolului al XIX-lea, cu toate evenimentele politice și sociale ce au avut loc, au atras popularea și dezvoltarea economică.

Încetul cu încetul s-au constituit marile proprietăți unde au început a fi introduse metode noi de organizarea muncii, utilaje și mașini agricole, au fost importate soiuri noi și introduse culturi noi.

Politica internă a Regelui Carol I s-a dovedit benefică și a început a-și arăta roadele. Războiul de independență și ulterior construirea podului de la Cernavodă s-au constituit că elemente de progres,

accesul la Marea Neagră fiind salutar. Alături de agricultură a apărut și s-au dezvoltat activitățile comerciale, în special cele cu grâne, înlesnite și de construirea căii ferate.

Spre sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului al XX-lea, Slobozia începuse să capete alură de comună urbană, datorită dezvoltării economice care a determinat și progresul social și edilitar al localității. S-a construit spitalul comunal (1896- 1897), a fost înființat oficiul telegrafic (1872), s-a dezvoltat puternic depozitul de armăsari (1893), s-a creat o puternică secție de jandarmi (1895), s-a înființat Ocolul Silvic (1898), școala de băieți (1910) s-au construit numeroase case de cărămidă, prăvălii, hoteluri, farmacii, chiar și un cinematograf. Toate acestea îndreptățeau pe fruntașii comunei Slobozia să înainteze, în ziua de 1 martie 1909, ministrului Lucrărilor Publice un memoriu prin care solicitau construirea unui pod de fier (până la construirea în 1926 a podului de fier dintre Slobozia și Bora această legătură era asigurată de podul de vase ținut de Nicolae Voinescu- vezi foto) peste râul Ialomița^{vii} și mai cereau trecerea comunei Slobozia în rândul comunelor urbane. După lungi dispute, cele două Camere ale Parlamentului României au luat în discuție memoriile locuitorilor și ale Consiliului Local Slobozia. În Adunarea Deputaților dezbaterile au început în ședința din 2 aprilie 1912. Proiectul de lege prin care Slobozia a fost declarată comună urbană a fost votat pozitiv de 62 de deputați și 3 împotriva. De menționat că Senatul a luat în dezbateri proiectul de lege în ședința din 5 aprilie 1912, pe care l-au votat cu o majoritate absolută. Legea a fost promulgată de Regele Carol I, la 12 MAI 1912, în Castelul Peleş din Sinaia și publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 28 din 19 mai 1912.

În momentul când a fost declarată comună urbană, Slobozia avea 4.851 locuitori și o suprafață de 266 ha. Trama stradală era formată din 54 străzi, două stradele și o șosea, în total 16,69 Km drumuri. Strada Matei Basarab și locuitorii înstăriți aveau lumină electrică, produsă de un generator electric aflat la moara lui Gheorghe Fuerea. Slobozia devine oraș în 1941.

Dezvoltarea orașului este simptomatică pentru întreaga zonă. În 1898 la Cosâmbesti familia Ghețu construiește conacul ce a fost vândut în 1932 lui Constantin Bolomey. Moșia acestuia cuprindea conacul cu atenanse, o biserică de mici dimensiuni, zona de pădure, parc dendrologic, livada, orezărie, crescătorie de animale, cărămidărie, teren agricol. Clădirea este masivă, de cărămidă, cu forma în plan apropiată de pătrat, care prezintă două decroșuri la fațada principală și cea posterioară. După ce a fost utilizată ca puierniță de GAC ul din comună, în anii 70 s-a propus restaurarea acestuia. Sunt mai bine de 30 de ani iar restaurarea nu s-a realizat.

figura 6.

figura 7.

figura 8.

figura 9

figura 10

figura 11

figura 12.

figura 13

figura 14

figura 15

figura 16

figura 17

figura 18

figura 19

figura 20

figura 21

figura 22

figura 23

figura 24

figura 25

figura 26

4. Scurtă istorie a locului

4.1. Proprietarul

La 20 septembrie 1880, în comuna Marsilieni – Ialomița s-a născut Aurelian P. Pană fiu al unor mocani^{viii} originari din Satu Lung (Săcele) – Brașov, stabiliți în Bărăgan odată cu mulți alții, care adoptaseră aceeași poziție în perioada de după Unire^{ix}. După cum relevă informațiile și referirile cuprinse în documentațiile consultate precum și din istorisirile localnicilor din Sudiți, purtători ai memoriei colective, Aurelian P. Pană a fost o personalitate marcantă în epocă, persoană instruită, dornică de progres, iubitoare de oameni și de pământ. Cu siguranță acțiunile sale au servit ca exemplu mobilizator pentru cei din jur^x și au adus bunăstarea într-o zonă geografică multă vreme ignorată. Conjunctura politică și economică a încurajat demersurile sale și a oferit acele oportunități de dezvoltare fără de care acestea ar fi fost minimalizate.

În 1911, Aurelian Pană, se căsătorește cu Eufrosina^{xi}, la Cernavodă și decid să se stabilească la Frățilești, unde în acea vreme avea pământul agricol dar nu existau nici un fel de amenajări sau construcții iar dotările agricole erau primitive. Având studiile superioare urmate la Paris și cu specializare în Statele Unite, a aplicat în practică, pe moșia sa, cunoștințele acumulate.^{xii}

Aurelian Pană a participat la campania balcanică din 1913 și la primul război mondial, luptând la Mărășești iar ulterior s-a evidențiat prin inițiativele personale în domeniul agriculturii, introducând în România cultura de soia, mecanizarea agriculturii, organizarea culturilor și a muncii pe criterii științifice. De asemenea a importat și aclimatizat soiuri de grâu și porumb cu o productivitate sporită.

Familia Pană a avut patru copii ^{xiii} :

-Cornel (Nelu) căsătorit cu Cristina Pană (din familia Vlădoianu proprietarii viilor de la Chițorani). Acesta a moștenit moșia de la Stăncuța.

-Petru Pană care a fost asasinat de soldații ruși. Copilul acestuia a moștenit moșia de la Pribegi

-Maria Angela Pană care s-a căsătorit împotriva dorințelor părintești cu Marin Gologan la Ciulnița.

-Aurel Pană care a moștenit moșia Popești de la Cosâmbești.

Strădania și destinul tragic al acestei familii a marcat locul în ciuda trecerii timpului, urmele putând fi regăsite cu ușurință atât în spațiul fizic cât și în memoria oamenilor.

Mausoleul Familiei Pană se află la cimitirul Belu, figura 7 locul 35 și a fost construit în 1944, după planurile elaborate de arhitecții Tiberiu Ricci și Duliu Marcu. Mozaicul interior este realizat de Olga Greceanu.

figura 27

figura 28

5.2. Descrierea moșiei

Familia Pană "avea 6000 de hectare de pământ și un conac splendid lângă Sudiți. Dintre acestea, conacul, cele 150 de hectare de pământ de la Frățilești ferma... Pe lângă acestea, mai avea o fermă la Stăncuța și 150 de hectare de pământ, la Popești 50 de hectare, și la Pribegi tot 150 de hectare de teren. Toate acestea au fost în posesia lui Pană în 19 martie 1949^{xiv}.

În perioada când fostul proprietar al moșiei, Aurelian Pana, era Ministrul Agriculturii, Președinte al Academiei Agricole și a Sindicatului de Agricultură, a fost organizată o vizită la care au participat cincizeci și șase de personalități, printre care miniștrii și specialiști.

Cu această ocazie, în presa vremii au fost publicate articole ce furnizează informații asupra acestei exploatații agricole :

"Conacul propriu zis -de dincolo de gospodăria familiei proprietarului- este împărțit în două: în dreapta inventarul mort (ateliere, remize, mașini și instrumente), iar în stânga inventarul viu (cu grajdurile pentru boi și vacile de lapte, țarcuri pentru viței, grajduri pentru cai; crescătoria de păsări, etc.)^{xv}

" În cercetarea inventarului mort, vizitatorii au putut vedea- după iesirea din ateliere- zeci de pluguri pentru vite, două pluguri mari cu abur, cinci batoze și patru locomobile, un selector Petkus și 17 tractoare. (...) ^{xvi}

Tot în această parte se găsește și magazia care alimentează moșia și moara.(...) Ambele au baza de beton și sunt pardosite cu cărămidă cimentată, ca măsură de luptă împotriva șobolanilor. ^{xvii}

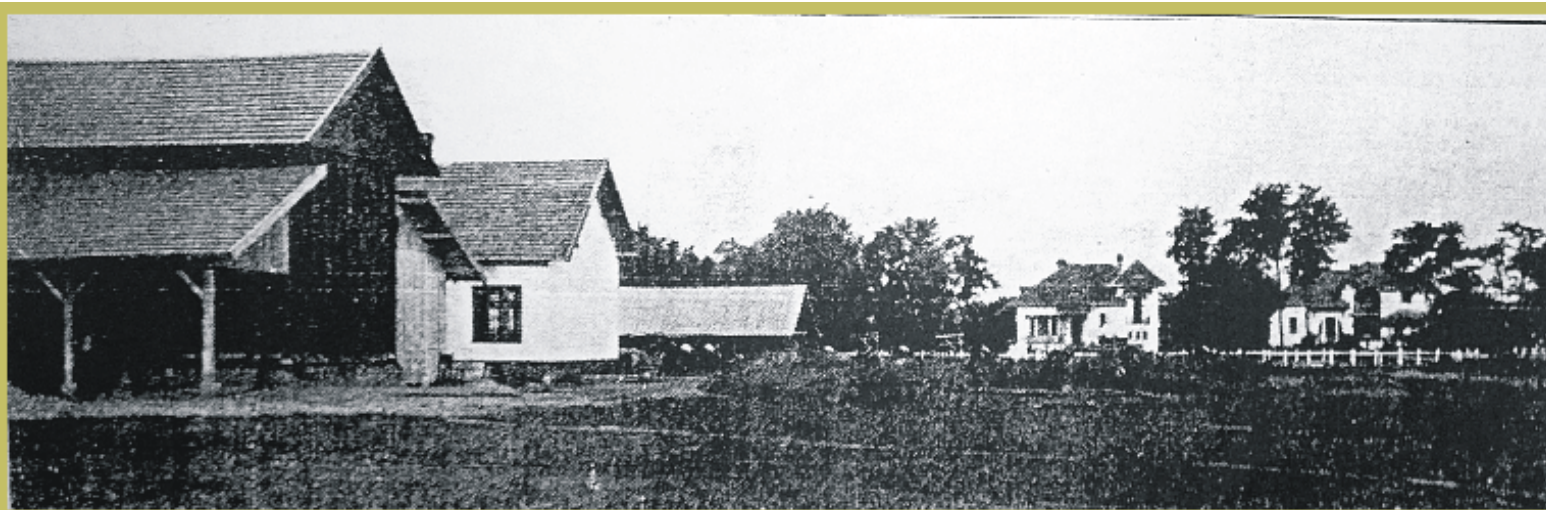

figura 29

figura 30

figura 31

"Moșia Frățilești este complet înzestrată cu toate construcțiile necesare, atât cele pentru conservarea inventarului mort, cât și cele necesare oamenilor și buneii exploatări și administrări. Fără a face lux la construcții, nici ca număr nici ca material, toate construcțiile sunt construite economicos dar solid, din materiale cât mai ieftine dar bine încheiate și bine întreținute, pentru a fi durabile și a lupta cu intemperiiile.

Toate remizele, magaziiile și șoproanele sunt făcute din lemn, bine încheiat și întotdeauna vopsit. La fel și celelalte construcții, unele sunt pe picioare de beton sau caramidă cimentată.^{xviii}

„Toată această întreprindere – vastă, pentru România de azi – este un model de organizare. O imensă mașină economică, în care fiecare arc și fiecare rotiță acționează permanent, într-un ritm uniform, și într-un acord perfect în ansamblul aparatului.

Exploatarea d-lui Aurelian Pană, de la Frățilești – Ialomița este, mai ales din acest punct de vedere, al organizării și funcționării, demnă de toată lauda și de luat ca exemplu”.^{xix}

Această descriere a Conacului Frățilești se dovedește a fi prețioasă pentru identificarea destinației inițiale a fiecărei construcții dar și pentru înțelegerea modului de organizare și funcționare a întregului.

figura 32

figura 33

figura 34

figura 35

4.2. Etape ale evoluției în timp a proprietății. Regimul juridic.

1911- Istoria Frățileștiului începe în 1911, când Aurelian Pană, se căsătorește cu Eufrosina, la Cernavodă și decid să se stabilească la Frățilești;

1925- 1949- Deceniul al doilea al secolului XX, este marcat de primul război mondial, Aurelian Pană fiind participant activ pe frontul românesc, dar este și perioada când sunt realizate mare parte dintre construcții, este organizată exploatarea, crește familia;

Modul de organizare al incintei, structura spațiilor sunt cu siguranță rezultat al studiilor întreprinse în Franța precum și al documentării realizate în cursul călătoriei în Statele Unite, de unde aduce utilajele cele mai performante ale vremii, date despre modul de organizare și efectuare a lucrărilor, soiuri de porumb noi, soia.

După reforma agrară din 1945, Exploatarea Agricolă Frățilești își reduce dimensiunile și este transformată în Ferma Model Frățilești, cu o suprafață totală de 150 hectare, iar în 1948 intră în proprietatea G.A.S. Sudiți.

1950- 1992- Conacul este confiscat și transformat IAS; În această perioadă, clădirile suferă modificări de recompartimentare pentru a deservi noua folosință a ansamblului;

Ferma model devine IAS Movila, iar conacul este folosit ca sediu administrativ al acestuia. După 1990 IAS-ul este transformat SC Agroindustrială Movila SA iar conacul este utilizat în continuare ca sediu.

1992- 2005- Perioada în care construcțiile suferă cea mai mare degradare, acestea nefiind utilizate iar proprietatea vacantă;

Fosta Fermă Model („Conacul Pană”) de la Frățilești a fost retrocedată în baza Legii 10/2001, dlui Aurel Nicolaie Pană, nepotul familiei. Din cele cincizeci de hectare, până în prezent, doar aproximativ zece hectare au fost restituite. Din fericire, în aceste suprafețe sunt incluse majoritatea construcțiilor.

La sugestia domnului Răzvan Ciucă, directorul Muzeului Național al Agriculturii și prieten al familiei, familia Pană hotărăște ca terenul și imobilele de la Frățilești (nucleul fostei ferme model) să nu mai fie vândute sau arendate, ci să fie donate Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, spre a se ridica mănăstire.

figura 36

Din 2005- incinta și construcțiile aferente intră în patrimoniul *Episcopiei Sloboziei și Călărașilor* și este înființată aici *Mănăstirea "Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon"*.

Mănăstirea Frățilești-Sudiți care a primit hramul „Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon” a fost înființată oficial prin Decizia nr. 04 din 05 martie 2007.

În **2007-2008** a fost amenajat Paraclisul, Mănăstire adăpostind un preot, o stareță și cinci monahii (călugărițe). Ulterior, Mănăstirea a fost transformată în mănăstire de călugări.

5. Concluzii- Patrimoniul Rural

Noțiunea de **Patrimoniu Rural** poate fi definită ca ansamblul de bunuri materiale și imateriale, culturale și naturale, transmise din generație în generație, ce constituie însăși esența mediului rural pe

care îl reprezintă și se referă la domenii diverse: istoria, arheologia, arhitectura și arta, tradițiile orale și festive, îndeletnicirile, fauna și flora, peisajul...etc. El aparține întregii colectivități fiind rezultatul acțiunilor trecute ale acesteia.

Patrimoniul (rural și natural) este martor al unei tradiții îndelungate și contribuie la identitatea teritoriilor precum și la calitatea cadrului nostru de viață.

« *Peisajele fasonate de-a lungul timpului de oamenii care folosesc terenul și resursele naturii* »^{xx}

Din analiza datelor cu caracter general și istoric pot fi formulate câteva concluzii:

- la data construirii Conacului Pană, în 1911, acesta se constituia ca simbol și rezultată a unor transformări ce se desfășuraseră de-a lungul întregului secol al XIX-lea.
- Pe întreaga perioadă a existenței sale zbuciumate s-a constituit ca centru polarizator și exemplu de urmat pentru viața economică (agricolă) din zonă, centru de coagulare a comunității.
- Atragerea Bărăganului pe calea dezvoltării și transformarea acestuia în *grâнарul Europei* s-a bazat pe dezvoltarea marilor exploatații agricole, unde introducerea metodelor științifice de cultivare a terenului, a mecanizării puteau fi implementate cu efecte evidente.
- Proximitatea căii ferate Jândărei- Fetești a jucat un rol important în comercializarea grânelor, gara Movila asigurând legătura facilă cu portul Constanța.
- Păstrarea funcțiunii de bază, cea de exploatare agricolă și după schimbările ce au urmat celui de-al doilea război mondial, dovedesc, odată în plus, corectitudinea și eficiența judecăților de valoare ce au condus la constituirea sa.

În acest sens, putem defini Conacul Frățilești ca obiect de Patrimoniu rural și natural, martor al unei tradiții îndelungate ce contribuie în mod categoric la identitatea teritoriului precum și la calitatea cadrului de viață.

Lista ilustrațiilor

Figura 1. Harta județului Ialomița, cu principalele localități și căi de acces.

Figura 2. Harta Județului Ialomița cu rețeaua de localități.

Figura 3. Casa cu cârciumă sat Sudiți, 1928^{xxi}

Figura 4. Casa cu cârciumă sat Sudiți. Plan de situație.

Figura 5. Hartă a Peninsulei Balcanice din 1829 în care Slobozia apare sub denumirea de "Szlobozzie" ^{xxii}

Figura 6. Munteni brăneni ^{xxiii} stabiliți în Slobozia la 1885- în dreapta Nicolai Voinescu-Podarul^{xxiv}, care a ținut podul de vase peste Ialomița până în 1926.

Figura 7. Anica Voinescu, soția lui Nicolai Voinescu, la 1890^{xxv} conducea un atelier de prelucrare a lânii, dotat cu utilaje performante și alimentat electric.

Figura 8. Casă țărănească din Slobozia în anii 20^{xxvi}. Este de remarcat construirea cu materiale locale, casa din chirpici, orientată sud, cu pridvor. Construcția are plan central, două camere pe hol și bucătăria în polată, alături. Activitățile casnice se desfășurau în ogradă, pridvorul cu rol de protecție este piesă funcțională. Lotul este marcat perimetral cu copaci iar gardul din ostrețe.

Figura 9. Școala Primară de Fete din Slobozia a fost înființată în 1875^{xxvii} și a funcționat fără întrerupere până în anul 1984 când a fost demolată odată cu majoritatea construcțiilor existente pe Strada Matei Basarab

Figura 10. Gara Slobozia Veche a fost construită în 1887^{xxviii} odată cu înființarea căii ferate Cilnița-Slobozia. Tot atunci a fost construit și podul de cale ferată peste Ialomița, funcțional și astăzi.

Figura 11. Slobozia. Strada Matei Basarab, strada în lungul căreia s-a dezvoltat orașul.^{xxix}

Figura 12. Slobozia. Podul rutier peste Ialomița a fost construit în 1926.^{xxx}

Figura 13. Slobozia. Sădirea pomilor 4 aprilie 1934.^{xxxi}

Figura 14. Slobozia. Strada Matei Basarab în 1938.^{xxxii}

Figura 15. Primăria Slobozia, a fost după cel de-al doilea război mondial folosită pentru a adăposti diverse funcțiuni administrative, Casa Pionierilor, Biblioteca orășenească, Procuratura, într-un final a devenit sediu Combil când a fost transformată prima dată, iar în prezent, extinsă și transformată pentru a doua oară, adăpostește Casa de Sănătate.^{xxxiii}

Figura 16. Slobozia interbelică^{xxxiv}, în prim plan dreapta se vede construcția morii, demolată în anii 80. Imaginea este de la ieșirea din oraș, spre Constanța. La ieșirea spre București este amplasată gara iar între cele două repere se află strada Matei Basarab. Acesta argumentează expresia "de la moară până la gară", folosită încă de slobozeni.

Figura 17. Slobozia. Clădire de locuit cu prăvălii la parter^{xxxv}

Figura 18. Slobozia. Atelier de croitorie prosper, cu angajați și ucenici, pe strada Matei Basarab^{xxxvi}

Figura 19. Slobozia. Pavilionul regal de vânătoare, lângă Mănăstire^{xxxvii}

Figura 20. Slobozia. Monumentul Colonel Ion Popescu mort în războiul de independență^{xxxviii}

Figura 21. Stațiunea Amara în perioada interbelică-anii 30^{xxxix}. Caltățile terapeutice ale apei și mai ales nămolului erau recunoscute, Băile Mircescu, singurele amenajări la acea vreme, fiind foarte apreciate.

Figura 22. idem.

Figura 23. Stațiunea Amara în perioada interbelică-anii 30^{xl}. În această perioadă a fost amenajată baza de tratament, strandul și dotările aferente, la Mircescu, zonă cunoscută ulterior sub numele „La Mircești”. Pentru vilegiaturiști cazarea era oferită de săteni.

Figura 24. idem.

Figura 25. Școala primară de la Amara^{xli}

Figura 26. Amara în 1965

Figura 27. Conferința balcanică. București 1913^{xlii}

Figura 28. Vizită la Conacul Pană^{xliii}. Sunt apreciate culturile, livada...

Figura 29. Conacul Pană în 1943^{xliv}, în timpul vizitei. De la stânga la dreapta: depozitarea agricolă, atelierul mecanic, clădirea administrației iar în ultimul plan, conacul, locuință a familiei

Figura 30. Conacul Pană, instalații agricole^{xlv}

Figura 31. Conacul Pană, ograda de păsări^{xlvi} (în fundal, hambarul)

Figura 32. Munca în agricultură la 1900^{xlvii}

Figura 33. Utilaje agricole interbelice. Astfel de tractoare cu plug au fost menținute în funcțiune și după cel de-al doilea război mondial, astăzi devenind piese de muzeu^{xlviii}

Figura 34. Viața la țară^{xlix}

Figura 35. idem.^l

Figura 36. la treierat^{li}

Bibliografie

- ATANASE, Haralamb, *Monografia orașului Slobozia* (lucrare în manuscris), Haralamb Atanase.
- CARABELA, A.D. , *Marea proprietate. Exploatare și realizări*, Vol I, cu 100 prezentări documentare, anul 1943.
- CIUCĂ, Răzvan, *Viața agrară a Sloboziei de la Leon Tomșa la Nicolae Ceaușescu*, Muzeul Național al Agriculturii, Colecția Bibliotheca Romaniae Historiae Agriculturae, seria *Din istoria exploatațiilor agricole din România*, Slobozia, 2010.
- CONSTANTIN Dragomir, *Monografia Sloboziei* (lucrare în manuscris), Dragomir Constantin.
- CONSTANTINIU, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, ediția a III-a revăzută și adăugită Ed.Univers Enciclopedic, București , 2002.
- COPOIU Aurelia, *Monografia orașului Slobozia*, 1942, Arhivele Istorie Centrale, fond Ministerul Culturii Naționale.
- COTENESCU Mihai-Vlădăreanu Alex, *Tezaur de documente ialomițene* vol.1, Direcția Generală a Arhivelor Statului din România, București, 1991.
- GEACU Sorin, *Dicționar geografic al județului Ialomița*, Ed. Enciclopedică, București, 1997.
- GRIGORESCU Ștefan, *Ialomița medievală*, Ed. Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, Slobozia, 2004.

- *Istoria Sloboziei și a sloboziilor*, Consiliul Local al Municipiului Slobozia, Direcția Generală a Arhivelor Statului - filiala Ialomița, 1996.
- IONIȚOIU Cicerone, *Victimele terorii comuniste*, lucrare revizuită de profesor universitar Florin Ștefănescu, Editura Mașina de Scris, București, 2006.
- MOROIANU George *Chipuri din Săcele*, ediția a II-a, revizuită de Liviu Darjan, editată de Primăria orașului Săcele, 1995.
- *Slobozia 400. Studii și comunicări monografice*, Consiliul Local al Municipiului Slobozia, 1994.
- STOIAN George, *Slobozia. Contribuții monografice*, Ed. Star Tipp, Slobozia, 2007.
- Ministerul Culturii și Cultelor, DJCCPCN Ialomița, COORD. Prof. Elena Păcală, *Ghidul Monumentelor istorice din Județul Ialomița*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2007.

Note de subsol

ⁱ Etimologia cuvântului BĂRĂGAN este revendicată de la turcesul *buragan*

ⁱⁱ LMI Ialomița în comuna Sudiți[□]: **75** IL-I-s-B-14066.02 Așezare daco-romană sat Sudiți; comuna Sudiți "La Cot" sec. IV; **73** IL-I-s-B-14066 Situl arheologic de la Sudiți sat Sudiți; comuna Sudiți "La Cot" Epoca medievală timpurie; **74** IL-I-m-B-14066.01 Așezare medievală timpurie sat Sudiți; comuna Sudiți "La Cot" sec. IX - XI ; **190** IL-II-m-B-20204 Casa cu cârciumă sat Sudiți; comuna Sudiți Str. Mare 123, 1928 (vezi foto).

ⁱⁱⁱ Conform LMI Ialomița: **121** IL-II-m-B-14105 Casa Gheorghe Popescu sat Cosâmbești; comuna Cosâmbești 1880; **122** IL-II-a-A-14106 Ansamblul conacului Bolomey sat Cosâmbești; comuna Cosâmbești DJ 201 La cca. 10 kilometri de Slobozia , 1898; **123** IL-II-m-A-14106.01 Conacul Bolomey sat Cosâmbești; comuna Cosâmbești, DJ 201 la cca. 10 kilometri de Slobozia 1898; **124** IL-II-m-A-14106.02 Anexă sat Cosâmbești, comuna Cosâmbești, DJ 201 La cca. 10 km. de Slobozia 1898; **125** IL-II-m-B-14107 Biserica "Sf. Nicolae" sat Cosâmbești, comuna Cosâmbești, DJ 201 Lângă Primărie, 1859; **126** IL-II-m-B-14108 Casa Cristofor Zupcu sat Cosâmbești, comuna DJ 201 Lângă Primărie sec. XX; **127** IL-II-m-B-14109 Casa Frusina Popescu sat Cosâmbești, comuna Cosâmbești, DJ 201 Lângă Primărie, 1891.

^{iv} Conform LMI Ialomița: **76** IL-I-s-B-14067 Așezare oraș Jândărei "La cimitir" sec. X - XI Epoca medievală timpurie; **77** IL-I-s-B-14068 Așezare oraș Jândărei "Spitalul orașenesc" Epoca bronzului târziu; **191** IL-II-m-B-14163 Moara țărănească oraș Jândărei, Str. Florilor 2 1934, **192** IL-II-m-B-14164 Biserica "Sf. Voievozi" oraș Jândărei, Str. Perlea Ionel 7, 1839.

^v *Descoperirile arheologice atestă că acest teritoriu este locuit continuu încă din paleolitic, uneltele și obiectele găsite la Coșereni, Bordușani, Săveni și Dridu demonstrând acest lucru. Urme materiale specifice culturii neolitice s-au găsit în 15 localități ialomițene. Epoca bronzului arată că purtătorii acestei culturi, care au trăit pe teritoriul actual al județului Ialomița, practicau agricultura, olăritul, prelucrarea pietrei și cromului, aveau legături semnificative, inclusiv culturale, cu lumea heladică și miceniană. Mai târziu, prezența sciților este dovedită de descoperirile făcute la Hagieni și Ograda. Populația geto-dacă, superioară numeric și cultural, i-a anihilat. Triburile geto-dace din această zonă au avut legături strânse cu tracii din dreapta Dunării, cu grecii, dar mai ales cu cetățile de pe malul Mării Negre: Histria, Calatis, Tomis. Cercetările arheologice efectuate în Ialomița au pus în evidență existența a 48 de așezări getice, situate pe principalele cursuri de ape curgătoare: Ialomița, Brațul Borcea și Prahova, precum și în jurul lacurilor Dridu, Fundata, Amara și Strachina. Cea mai reprezentativă este cetatea fortificată de la Piscu Crăsani, între satele Copuzu și Crăsani, comuna Balaciu, pe malul drept al râului Ialomița. Istoricul Vasile Pârvan afirma că acesta este HELIS, celebru oraș antic. Colonizarea Daciei de către romani are și aici numeroase urme arheologice. În peste 30 de așezări. Cea mai importantă se afla la Dridu, ajunsă reședință domnească temporară în sec. al XVI-lea.*

Primele atestări documentare sunt: Căărăeni și Lumineni (azi în satul Hagieni)-1392, Orașul de Floci-1431, Alexeni-1431, Stelnică, Bordușani, Făcăeni, Vlădeni, Frățilești-1467, Fetesti-1528, Slobozia-1514. Orașul de Floci este prima capitală a Ialomiței, el cunoscând o perioadă de înflorire între secolele XVI-XVII, pe aici făcându-se tranzitul comercial între Europa și Asia Mică. Cronica lui Radu Popescu consemnează că aici s-a născut, în anul 1551, Mihai Viteazul, cel care a unit într-un singur stat cele trei provincii istorice românești, fiul natural al lui Patrașcu Vodă și al Teodorei.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, la Broșteni (comuna Ion Roată) și-a avut reședința Evanghelie Zappa, inițiatorul jocurilor paneele moderne, precursorul Olimpiadelor sportive de astăzi.

Situat în sud-estul României. ocupând o însemnată parte din subdiviziunea estică a Câmpiei Române, Bărăganul, județul Ialomița este una dintre cele mai vechi unități administrativ teritoriale ale țării. Suprafața totală a județului este de 4453 km'. adică 1.9% din suprafața totală a țării. La 31 decembrie 2002, organizarea administrativă a teritoriului acestui județ era următoarea: 4 orașe și municipii (din care 3 municipii), 49 comune și 130 sate. Reședința județului este municipiul Slobozia. Județul se învecinează cu județele: Prahova. Buzău, Brăila (la nord), Constanța (la est), Călărași (la sud) și Ilfov (la vest). Acest teritoriu se află la interferența unor vechi rute comerciale care-i dau și acum caracterul de zonă de tranzit între Orient (prin

Constanța) și Occident. Județul Ialomița este străbătut de cursul inferior al râului cu același nume, dar și de fluviul Dunărea, între brațele sale Borcea și Dunărea Veche aflându-se o mare suprafață cu potențial agricol ridicat. Forma de relief dominantă este câmpia, la ea adăugându-se lunca Dunării și lunca Ialomiței.

Clima județului este continentală, caracterizându-se printr-o amplitudine termică anuală și diurnă relativ mare și prin cantitățile reduse de precipitații; în ultimii 3 ani fenomenul specific zonei fiind seceta prelungită cu efecte negative asupra ciclului vegetativ al plantelor. O altă caracteristică a climei județului Ialomița o constituie regimul vânturilor. direcțiile lor predominante fiind din nord-est și nord. Rețeaua hidrografică a județului este reprezentată de fluviul Dunărea cu brațul Borcea și Dunărea Veche, râurile Ialomița și Prahova. Iacurile de luncă (Piersica, Bantu), iacurile de albie (Amara) și limanurile fluviale (Ezer, Strachina, Fundata, etc.)

^{vi} construcția există încă fiind înglobată în extinderile ulterioare ce adăpostesc Școala Nr.1

^{vii} în 1926 este inaugurat primul pod rutier peste râul Ialomița (în prezent folosit doar ca pod pietonal), construit de fabrica E. Wolf, București-Filaret.

^{viii} Mocanii din zona Brașov-Săcele (mai precis cei din așa-numitele „șapte sate”), adică seceleni, sunt considerați a fi „adevărații” mocani. Prin tradiție, ei au practicat transhumanța cu turme imense de oi, iar în secolul al XIX-lea, mai ales după tratatul de la Adrianopole, care le-a îngăduit mișcarea, au fost și „cărăuși” conducând garnituri sau caravane de mărfuri pe mari distanțe, aidoma aromânilor cărvănari.

^{ix} IONIȚOIU Cicerone, *Victimele terorii comuniste*, lucrare revizuită de profesor universitar Florin Ștefănescu, Editura Mașina de Scris, București, 2006

„PANĂ, Aurelian P. Născut la 20 septembrie 1880, în comuna Marsilieni – Ialomița, unde se stabiliseră părinții săi, originari din Satu Lung (Săcele) – Brașov. A făcut studii superioare la Paris, unde și-a luat 3 licențe în Științe. A participat la campania balcanică din 1913 și la primul război mondial, luptând la Mărășești.

Președinte al Institutului Național de Export (1935), membru în Consiliul Permanent al Agriculturii (din aprilie 1939), membru în Institutul de Științe Sociale al României, președinte al Academiei de Agricultură, președinte al Sindicatului Agricol din Ialomița etc. Preocupat de ridicarea satelor și de îmbunătățirea condițiilor de viață ale țăranilor, a urmărit să introducă tehnica modernă din Occident, în exploatarea solului românesc. Din ianuarie 1941 (după înăbușirea rebeliunii legionare) ministru subsecretar de stat la Agricultură și Domenii, iar apoi ministru plin (14 martie 1942 – 3 iulie 1943). Nu a încasat salarii, sumele respective fiind folosite ca ajutoare pentru funcționarii ministerului. Arestat în 1948 și condamnat, prin decizia penală 123/19.01.1949, a Secției a IV-a Penală a Curții București, la 10 ani de închisoare, de către un complet de judecată format din: I.V. Constantinescu, Constantin Găman (consilieri), Constantin Petre, Dumitru Dinu și Gavrilă Hotăranu (asesori populari); procuror a fost Costache Bâlcu. Prin actul de acuzare, Aurelian Pană era învinuit că participase la 59 de ședințe ale Consiliului de Miniștri și la 43 de ședințe ale Consiliului Economic și că avusese o mare influență asupra activității guvernării antonesciene, fiind unul dintre miniștrii care aprobaseră Bugetul național pe anul 1942-43, care afectase un capitol important pentru finanțarea continuării războiului. Acestea au fost pretextele condamnării unui om de 68 de ani. În fața acuzațiilor absurde, construite în „logica” marxist-leninistă, stă răspunsul lui Costică Trandafir, țăran fără pământ, membru al unui colectiv de expropriere care, întrebând de ce lăsaseră „trădătorului de țară” Aurelian Pană, 150 de hectare, le-a explicat acuzatorilor: „o fi el trădător de țară, dar el și fiii lui au ostenit pe acest pământ. Feciorii lui au învățat plugăritul în America. Ei știu a munci pământul mai bine decât noi. De aceea, cu toții, am hotărât să le rămână 150 de hectare, drept fermă model”. Aurelian Pană a pornit pe drumul Golgotei fără întoarcere a închisorilor comuniste. Detenția la Jilava, Cernavodă (rob la roabă), de unde, nefăcând față, a fost trimis la Gherla. Acolo a fost torturat barbar de către deținuții din grupul reeducaților veniți de la Pitești și uneltele lor (Țanu Popa, Livinschi, Ion Stoian, Ion Juberian, Dan Dumitrescu). Ucis la 4 mai 1951, la Gherla. În cadrul procesului din noiembrie 1954, intentat de autoritățile comuniste fostelor unelte reeducate, în încercarea de a arunca vina asupra șefilor legionari din exil, Dan Dumitrescu declara că: „știe de moartea lui Munteanu Năstase, Hortolman Ion, Taban Dincă și Pană, asasinați de deținuții legionari puși de șefii lor legionari, care formau comitetele de cameră”. Una dintre scenele de groază este descrisă de Anastase Buciuneanu – în 1950, a doua zi de Paști, comandantul Lazăr Tibo a început să îi lovească cu parul pe deținuții pe care îi obliga să execute, până la epuizare totală și leșin, figuri de gimnastică precum „broasca” și culcări: „Printre noi, un bătrân, a fost ministru, Aurelian Pană, este pus în genunchi. Cincizeci de descreierați sar peste el, lovindu-l cu picioarele în cap... Nu peste mult timp, va fi ucis într-o celulă de reeducați ... Un jandarm, Panduru, planton pe culoar, i-a scos dinții de aur din gură după moarte”.

^x Apostol D. Culea, originar din Sudiți, Ialomița, născut la 15 august 1882, a fost pedagog, sociolog, etnograf; a participat la organizarea învățământului românesc modern în Basarabia după 1918 și la organizarea școlilor populare.

^{xi} Eufrosina Pană s-a născut la 25 aprilie 1890. A fost arestată la 15 aprilie 1952, de comuniști și dusă la munca forțată. La vârsta de 62 de ani a fost obligată să lucreze la terasamente, cărând pământ cu targa. Eliberată în 1954 (Biletul de eliberare 1382/1954), din închisoarea Dumbrăveni, unde condițiile de detenție au fost foarte grele a murit pe 1 septembrie, același an, la București.

-
- I Sursa foto: idem.
 - li Sursa foto: idem.

FRATILESTI- GENERAL FRAMEWORK

Lecturer Ph.Dc. Arch. Dobrin Datcu

Abstract:

The notion of *Rural Heritage* can be defined as the set of tangible and intangible, cultural and natural assets, which is the very essence of the rural areas they represent. In this sense, the general location of the Pana Mansion is considered and the aim is to identify those elements that contain value and are significant for the whole rural community. The *Rural Heritage* belongs to the entire community and is the result of its actions, it is the witness to the traditions and daily practices and contributes to the territorial identity and quality of life framework.

Key words:

Pana Mansion, farm, rural heritage, natural heritage.

The definition of the durable development concept, as it has been formalized and implemented by strategies, plans and projects at European level, takes also into account the existence of the rural patrimony that makes available for the communities the instruments required to identify the carriers of patrimonial value, the intervention methods and, sometimes, the access to financing resources.

Their capitalization may constitute a growth motor, by either the introduction of new economic activities, or the development of the already present ones or by including them into a circuit of cultural and touristic values. In order to identify those features of the Bărăgan area that may place it into new diversified development routes, and upon certain preliminary analysis, the approach has been oriented towards Pană Manor in Frățilești.

1. Area framing

Aurelian Pană Manor – Frățilești Farm is located in the south-eastern side of Ialomița county, in the middle of Bărăgan field¹, 14 kilometers south of Jândărei city. It belongs to Sudiți commune by tradition, accessibility and daily life but it is presently included in the administrative territory of Săveni commune. The access to Sudiți locality uses the national road DJ 201. The locality is situated 20 km of Slobozia, 14 km of Jândărei, 25 km of Fetești and 110 km of Bucharest.

2. Roads framing

The major roads framing proves that the Sudiți locality is located in the vicinity of three important cities: Slobozia, Fetești, Jândărei. Despite of this fact, the access is difficult, the roads are of a poor quality, not enough marked and without any signs.

On the other hand, the access road from Sudiți commune to **Frățilești Manor** is completely out of order, hence the main inconvenience of including the area into a tourist and development route.

The railway joints that allow the access are Fetești and Ciulnița; but Slobozia or Jândărei railway stations may be interesting from a functional relationship they have in terms of people transportation network.

3. **Geographical data**

The study area, hereinafter called **Frățilești Manor** (today, the “Great Saint Martyr and Healer Pantelimon” Monastery) is located in the southern side of the Romanian Plain, in the Bărăgan field.

3.1. **Climate**

This area has a climate with high thermal values (10-11°C), and is one of the warmest areas in the country, but with lower precipitations (less than 500 mm/year) and frequent drought periods that point up to its aridity nature. The high thermal continentalism is a result of the average temperatures during the extreme months, with values of up to 26°C.

3.2. **Natural vegetation**

Even though the natural vegetation has been mostly replaced with agricultural cultures, it is still present and prevalent for three major formations: steppe, with steppe-like lawns of graminaceae (hair grass, feather grass, couch grass, etc.); forest steppe, with steppe-like lawns and forest bunches (including *quercus robur* and *quercus pedunculiflora*); the Svlasia oak trees); the flood plain vegetation is well represented, by bunches of sweet willows, popular trees, mainly for Danube and Ialomița plains.

3.3. **Fauna**

The fauna is rich and includes the species that are specific to the steppe, silvo steppe and the foliated trees.

3.4. **Soils**

The soils are characteristic for the Romanian Plain, favouring the black earths (specific to the steppe) and the leaching black earths (specific for silvo steppe and being predominant); both types are in the mollisol categories, rich in fertile humus.

3.5. **Population and sites**

The main cities in the area are: Fetești (population of 34.050 inhabitants), Jândărei (14.750) and Slobozia (with 52.710 inhabitants).

3.5.1. *Sudiți commune* has a surface of 5.855 has, out of which 199 is in the inter-city limits. Its population counts 2.305 inhabitants and 805 households, and agriculture is the dominant economic activity. It is the closest city to the site under study.

Upon consulting the list of the Historical Monuments of Ialomița county (LHM), we may come to an interesting conclusion: these territories have been permanently populated during times and a rural civilization has left an imprint upon them. To support these statements, we will bring the four positions identified in the Ialomita LHM in the Sudiți^{li} commune. The case is not singular, as sites and objectives of high interest have been registered within the entire county area, to prove the permanent habitation. Thus, in Cosâmbești, a commune situated on DJ 201, between Slobozia and Sudiți, there are seven sights classified as monuments^{li}, and in Jândărei city, there are four more similar sights^{li}.

3.5.2. *Săveni Commune*, to which the Frățilești Manor and Farm belong from an administrative point of view, was born at the end of 9th century, when many Muntenian families from Nehoiu – Pătârlagele moved into this area. The total number of inhabitants is now of 5.537 people.

Even though they are administratively connected, the relation between Frățilești Manor and Săveni commune is fragile, as the accessibility is extremely low. In other words, the Manor is located at a long distance from both Săveni and Frățilești, whereas the closest locality is actually Sudiți.

4. *The specific of the area*

The specific features of Bărăgan include a series of geographical characteristics: smooth lands, loess-covered, with a microrelief of depressions, a drier climate (not so frequent precipitations, canicular days in summer and frost and blizzard in winter), steppe vegetation, a one-of-a-kind landscape (described by Al. Odobescu in *Pseudokynegeticos*).

Agriculture is what the inhabitants here do for a living. Irrigation systems have been put in place and they operated until the end of the 90's. Later on, they have been abandoned and vandalized and today they function at a lower capacity. The harmful agricultural policies implemented before 1990, when the population was attracted towards the industrial activities in the urban environment and the de-population of villages, all these have led to a semi-general abandon of Bărăgan. The land here stays uncultivated, turning into a manure site, the present constructions have been vandalized and people live under the poverty line.

The lack of basic equipment, acknowledged in all statistical documents, is due to the lack of a general interest in this area.

Therefore, the people here will soon lose their abilities and the daily practices, traditions, self-respect and the communities will be crumbling down.

1. The social and political context of construction

As shown earlier, Bărrăgan, a fertile land, has been permanently populated, and the numerous archaeological evidence favours this statement^{li}. But it does not imply a high density of inhabitants or of the localities network.

Until the first half of the 19th century, the few inhabitants of Bărrăgan (covered in large forests back then) were practicing a sustenance agriculture and the seasons shifting was marked by flocks moving from or to pastures. Their regular routes have become in time connections that gathered along them the localities of an old Romanian villages structure, with lanes of a random route and houses isolated in the middle of lots. They have also been the main economic and commercial centres; the shepherds, the main protagonists of this migration, skilled people, knowledgeable and good workers, finally settled down in the area after the Great Union, at the end of the 19th century.

In 1834, the primary school opens in Slobozia^{li}. After the Great Union and Cuza' agrarian reform, the shepherds bought cheap land and became the wealthy people of the locality. The law of organizing the urban and rural communes and the law to support the setting up of the County Councils – both of French inspiration, ratified in April 1864 by Alexandru Ioan Cuza, have decisively improved the operation of the local administration. For the first time, the rural commune is granted juridical personality, and the power, duties and activity of the Local Councils will provide the locality's independence and autonomy. So, in Slobozia, we will have the first Local Council on August 9, 1864 (elected by 85 households heads, voting members). The second half of the 19th century, along with all the political and social events, witnessed intense population and economic development.

In the meantime, the large properties have been built, with new methods of labour organization, agricultural equipment and machines, import of new breeds and introduction of new cultures.

The national policy of King Carol I proved to be beneficial and started showing its effects very soon. The Independence War and the building of Cernavodă Bridge were both seen as elements of progress, and the access to the Black Sea was salutary. The trade activities emerged and surged, mainly the ones with grains, facilitated by the railways construction.

Towards the end of the 19th century – beginning of 20th, Slobozia was looking like an urban commune, thanks to the economic development, and hence the locality social and urbanistic progress. The commune hospital was built between 1896 and 1897, the telegraphic communication office opened in 1872, the horses warehouse in 1893, a strong gendarmes precinct in 1895, the Forestry Organization in 1898 and the Boys' School in 1910. A large number of houses of brick were built, shops, hotels, pharmacies and even a cinema theatre. On March 1, 1909, the Slobozia wealthy people address, a memorandum to the Ministry of Public Works, in which they requested the building of an iron bridge (before 1926, when the

iron bridge was built between Slobozia and Bora, the ship bridge of Nicolai Voinescu had provided this activity) across Ialomița^{li} River and also to have commune Slobozia included with the urban communes. After long fights, the two chambers of the Romanian Parliament have considered the memoranda of the inhabitants and of the Slobozia Local Council. The debates started during the April 2nd, 1912 Deputies Meeting. The law draft which stipulated that Slobozia was appointed urban commune was voted ,yes' by 62 representatives and ,no' by 3. On April 5, 1912, the Senate debated the law draft and voted it unanimously. The law was ratified by King Carol I, on May 12, 1912 at Peleş Castle in Sinaia and published in the Official Gazette of Romania, no. 28 on May 19, 1912.

At the time Slobozia was validated as an urban commune, it had 4,851 inhabitants and a surface of 266 has. The road network was made of 54 streets, two by-streets and one main road – a total of 16,69 km in length. The Matei Basarab Street and the wealthy people had electricity, produced by an electrical generator at Gheorghe Fuerea mill. Slobozia will become a town in 1941.

The city development describes the entire area. In 1898, in Cosâmbesti, the Ghețu family built the Manor – in 1932, it will be sold to Constantin Bolomey. His estate included the Manor with dependencies, a small size church, forest area, a dendrologic park, the orchard, animal breeding area, brick field, agricultural land. The building is massive, made of bricks, close to a square shape on its front facade and with two unhookes on the main and posterior facades. The People's Council used the Manor as chicken hatching site before the 70's when a thorough restoration was proposed. It has been more than 30 years since that suggestion was made but never carried out.

6. Background

3.1. The owner

On September 20, 1880, in Marsilienii commune – Ialomița, Aurelian P. Pană was born, the son of a shepherds^{li} family, coming from Satu Lung (Săcele) – Brașov, settled in Bărăgan with many other families, who had adopted the same opinions after the Great Union.^{li} As information and references in the old documents, as well as the tales of the natives in Sudiți, carriers of the collective memory state, Aurelian P. Pană was a great personality during his time, a well-rounded individual, striving for progress, loving people and the land. His actions were landmarks for the people around him^{li} and they helped establish wellbeing in a long time ignored geographic area. The political and economic environment contributed to his efforts and brought obvious development opportunities. In 1911, Aurelian Pană marries Eufrosina^{li}, in Cernavodă, and decides to take root in Frățilești, where there was agricultural land, but no sign of arrangements or constructions, and the agricultural equipment was rudimentary. Having graduated in Paris and further studied in the USA, he implemented his knowledge on his land.^{li}

Aurelian Pană was an active part in the Balkan war in 1913 and the WWI, fighting at Mărășești. Later, he set himself apart by his personal initiatives in the agriculture area, by introducing the soy culture in Romania, the agriculture mechanization, the scientific criteria-based organization of cultures and labour. He also imported and adapted to a new climate new varieties of wheat and maize, with an increased productivity.

The Pană family had four children^{li} :

- Cornel (Nelu), married to Cristina Pană (from the Vlădoianu family, the owners of Chițorani vineyard). He inherited the estate in Stăncuța;
- Petru Pană, assassinated by the Russian soldiers. His child inherited the estate in Pribegi;
- Maria Angela Pană, married to Marin Gologan at Ciulnița, against her parents' will;
- Aurel Pană, who inherited the estate in Cosâmbești.

The efforts and tragic fate of this family have left traces, in spite of time passing, both physically and in the people's memory.

The mausoleum of the Pană family is in Belu cemetery, lot 7, number 35, built in 1944, following the plans made by the architects Tiberiu Ricci and Dului Marcu. The interior mosaic is realised by Olga Greceanu.

3.2. The estate description

The Pană family "had 6.000 has of land and a beautiful manor near Sudiți. Of all these, the manor, the 150 has, for the farm at Frățilești... Besides these, they also had a farm at Stăncuța and 150 has of land at Popești and 150 has at Pribegi. And all the above were his property on March 19, 1949"^{li}.

While the former estate owner, Aurelian Pană, was the Minister of Agriculture, President of Agricultural Academy and of Agriculture Union, he hosted 56 personalities, ministers and specialists at his form. The written media informed about that agricultural exploitation:

The manor itself is divided into two: on the right, the non-physical stock (workshops, equipment, sheds, vehicles) and on the left, the physical stock (the stables for oxen, cows, calves, horses, etc.) ,^{li}

The guests were able to see, after they left the workshops, the non-physical stock as tens of ploughs for cattle, two big steam-ploughs, five threshers and four locomobiles, a Petkus sorter and 17 tractors. (...)^{li}

This side of the manor hosts the store room that feeds the manor and the milling machine. (...) Both have a concrete floor, covered in hardened brick, as a measure against the rats.^{li}

The Frățilești estate is fully equipped, both for the preservation of the non-physical stock and for people and good exploitation and administration. No luxury in constructions or numbers, the buildings are economical but solid, cheap, well built and maintained, for them to be durable and bad weather proof.

All the sheds, warehouses are made in wood, well finished and always painted. The same applies to the other constructions, where some of them are built on concrete pillars or hardened brick.^{li}

All this enterprise – vast for nowadays Romania – is a model of organization. An immense economic engine, where each part functions permanently, uniformly and in a perfect harmony with the rest.

The exploitation of Mr. Aurelian Pană at Frățilești – Ialomița is, from the point of view of organization and operation, worthy of praise and a good example to be followed.^{li}

This description of the Frățilești Manor proves to be useful as it is easy to identify the initial purpose of each construction and to understand how all of them were organized and operated.

6.3. Stages of the estate evolution. The legal status

1911 – The history of Frățilești starts in 1911, when Aurelian Pană marries Eufrosina in Cernavodă and decides to take root in Frățilești.

1925-1949 – The second decade of 20th century is clearly delineated by the WWI, Aurelian Pană being an active part on the Romanian war – and also this is the period when most of the buildings were erected, the exploitation becomes an organized process and the family is growing.

The manner in which the inside is being structured, the spaces structure are a result of the studies in France and the documentation trip to the United States – from where he will bring the best equipment in the world, data about how to carry out the agricultural works, new varieties of corn and soy.

After the 1945 Agrarian Reform, the Frățilești Agricultural Exploitation will decrease in size and will be turned into the Frățilești Model Farm, with a total area of 150 has, and in 1948, it will become the property of G.A.S. Sudiți.

1950-1992 – The Manor is confiscated and turned into IAS; during this time, the buildings will be differently partitioned, in order to better serve the new use of the complex.

The model farm becomes IAS Movila, and the Manor is used as its administrative headquarters. After 1990, IAS turned into SC Agroindustrială Movila SA, and the Manor is still its main office.

1992- 2005 – This is the interval when the buildings are greatly damages, as they are not in use any longer.

The former Model Farm ("Pană Manor") in Frățilești was re-conveyed, based on Act no. 10/2001, to Mr. Aurel Nicolaie Pană, the grandson. Out of those 50 has, circa 10 only have been re-conveyed. Luckily, most constructions are included in this area.

Upon the suggestion of Mr. Răzvan Ciucă, the director of the National Museum of Agriculture and a family friend, the Pană family decides that the land and the buildings at Frățilești (the nucleus of the former farm) be no longer sold or rented, but donated to the Slobozia and Călărașilor Episcopacy, for building a monastery.

Since 2005 – the inside and the around buildings belong to the patrimony of the *Slobozia and Călărașilor Episcopacy* and “*The Great Martyr and Healer Pantelimon*” Monastery is being erected.

The Frățilești-Sudiți Monastery, which has Pantelimon as the titular saint, was officially opened upon the Decision nr. 4 on March 5, 2007.

Between **2007-2008**, the Chapel was remodelled and the Nunnery hosts a priest, one mother superior and five nuns. Later on, the Nunnery turned into a Monastery.

4. Conclusions – The rural patrimony

The concept of **Rural Patrimony** may be defined as the ensemble of tangible and intangible goods, cultural and natural, passed on over generations.

It intersects with various fields: history, archaeology, architecture and art, the oral and folk traditions, customs, fauna and flora, landscape, etc. It belongs to the entire community and it is the result of its actions in the past.

In time, the landscapes being fashioned by people who use the land and the nature resources – Isac Chiva: the patrimony (rural and natural) has multiple things at stake. A witness to a long tradition, it definitely contributes to the identity of the territories and the quality of our life frame.

Upon the analysis of the general and historic data, we may conclude the following:

- In 1911, the data of building the Manor, this was a symbol and result of the changes that occurred during the entire 19th century.
- For the entire period of its troubled existence, it was a polarizing centre and a model to be looked up for the economic (agricultural) life in the area, a centre of keeping the community together.
- The attraction of Bărăgan into the development trend and its transformation into the *bread basket* of Europe, has relied on the development of the large agricultural exploitations, where the implementation of the scientific methods of land cultivation, of mechanization had obvious results.
- The vicinity of the Jândărei-Fetești railway road has played an important role in the grains trading, where the Movila railway station provided an easy connection with the Constanța port.
- The maintenance of the basic function – the agricultural exploitation – also after the WWII changes proves, once again, the correctness and the efficiency of the value judgements leading to its establishment.

For this purpose, we define the Frățilești Manor as an object of rural and natural patrimony, a witness of long-standing tradition, which categorically contribute to identity of the territory, as well as to the quality of life frame.

FOOTNOTES

The etymology of the word *bărăgan* is claimed by the Turkish word *buragan*

^{li} LMI Ialomița in Sudiți^{li}: **75** IL-I-s-B-14066.02 A daco-romanian site – Sudiți village; the commune Sudiți ,La Cot’ IV century; **73** IL-I-s-B-14066 The archaeologic site at Sudiți, village Sudiți; commune Sudiți ,La Cot’ The early medieval era; **74** IL-I-m-B-14066.01 Early medieval era, Sudiți village; commune Sudiți ,La Cot’ the IX - XI centuries; **190** IL-II-m-B-20204 The house with a pub, village of Sudiți; commune Sudiți, 123 Mare Str, 1928 (see photo).

^{li} According to LMI Ialomița: **121** IL-II-m-B-14105 The Gheorghe Popescu House, village of Cosâmbești; commune Cosâmbești 1880; **122** IL-II-a-A-14106 The complex of Bolomey Manor, village of Cosâmbești; commune Cosâmbești DJ 201 At about 10 kilometers from Slobozia , 1898; **123** IL-II-m-A-14106.01 The Bolomey Manor, village of Cosâmbești; commune Cosâmbești, DJ 201 at about 10 kilometers from Slobozia 1898; **124** IL-II-m-A-14106.02 Appendix village Cosâmbești, commune Cosâmbești, DJ 201 at about 10 kilometers from Slobozia 1898; **125** IL-II-m-B-14107 ,Sf. Nicolae’ Church, village Cosâmbești, commune Cosâmbești, DJ 201 Close to the City Hall, 1859; **126** IL-II-m-B-14108 Cristofor Zupcu House, village of Cosâmbești, commune DJ 201 Close to the City Hall, XX century; **127** IL-II-m-B-14109 Frusina Popescu House, village of Cosâmbești, commune Cosâmbești, DJ 201 Close to the City Hall, 1891.

^{li} According to LMI Ialomița: **76** IL-I-s-B-14067 Site of city Țândărei ,At graveyard’, X - XI centuries, Early medieval era; **77** IL-I-s-B-14068 Site of city Țândărei ,Local hospital’, Late bronze era; **191** IL-II-m-B-14163 The village milling machine, city Țândărei, 2 Florilor Str., 1934, **192** IL-II-m-B-14164 ‘Sf. Voievozi’ Church, city of Țândărei, 7 Perlea Ionel Str., 1839.

^{li} A monument included in the LMI Ialomița

^{li} *The archaeological discoveries confirm that this territory has been lived on since paleolithic, and the tools and objects found at Coșereni, Bordușani, Săveni and Dridu reinforce this idea. Material traces, specific to the neolithical culture, were found in 15 sites in Ialomița. The bronze era shows that the carriers of this culture, who had actually lived on the present territory of Ialomita county, were involved in agriculture, pot-making, stone and chrome processing. Also, they had established significant relations, including cultural, with the micenian world.*

Later, the presence of the scythians is proved by the discoveries made at Hagieni and Ograda. The geto-dacian population, superior in numbers and from a cultural perspective, has assimilated them. The geto-dacian tribes in this area had close connections with the tracians to the right side of the Danube, with the Greek, but mainly with the fortresses on the Black Sea shore: Histria, Calatis, Tomis. The archaeological research in Ialomita has proved the existence of 48 getic sites,

located on the main flowing waters: Ialomița, Brațul Borcea and Prahova, as well as around the lakes of Dridu, Fundata, Amara and Strachina. The most representative is the fortified building at Piscu Crăsani, between the villages of Copuzu and Crăsani, commune of Balaciu, on the right shore of Ialomița river. The historian Vasile Pârvan stated that this could be identified with Helis, the famous ancient city. Dacia colonization by the Romans left traces here, with over 30 sites being identified. The most important is in Dridu, turned into a temporary lordly site in the XVIth century.

The first documentary evidence are: Cărăreni and Lumineni (today in the Hagieni village)-1392, Orașul de Floci-1431, Alexeni-1431, Stelnica, Bordușani, Făcăeni, Vlădeni, Frățilești-1467, Fetesti-1528, Slobozia-1514. Orașul de Floci is the first capital of Ialomița, which witnessed a glorious time between the XVI-XVII centuries, as a trade route between Europe and Minor Asia. Radu Popescu chronicle states that Mihai Viteazul was born here in 1551 – he is the one who united the three Romanian historic provinces into a single state, the natural son of Patrașcu Vodă and Teodora.

During the first half of the XIX century, at Broșteni (commune Ion Roată), Evanghelie Zappa had his residence here – he is the one who initiated the modern pan-hellenistic games, the predecessor of the today Olympics.

Located in the south-eastern Romania, taking an important part in the eastern sub-division of Campia Romana, Bărăgan, the Ialomița county is one of the oldest administrative-territorial units in the country. The total area of the county is of 4,453 km, i.e. 1,9 % in the total area of the country. On December 31, 2002, the administrative organization of the territory of this county was the following: 4 cities and municipalities (3 towns), 49 communes and 130 villages. The county residence is the municipality of Slobozia. The county neighbors with: Prahova. Buzău, Brăila (north), Constanța (east), Călărași (south) and Ilfov (west).

This territory is at the crossroads of old trade roads, which still give it the feature of transit between East (via Constanța) and West. Ialomița is passed through by the inferior stream of the homonymous river and the Danube – Borcea and Dunărea Veche are between its arms, an area with a high agricultural potential. The dominant relief is the field, plus the watermeadows of the Danube and Ialomița.

The county climate is continental, and is characterized by a relatively high annual and daily thermal amplitude and low rainfalls: during the last 3 years, the area went through an extended drought, with negative effects on the plants vegetative cycle. Another feature is the winds condition: their predominant directions are north-east and north. The hydrographic network of the county is represented by the Danube river with Borcea and Dunărea Veche arms, the Ialomița and Prahova rivers, the meadows rivers (Piersica, Bantu), the river bed lakes (Amara) and the riverin banks (Ezer, Strachina, Fundata, etc.)

^{li} N. Dragomir, *Oierii mărgineni și transhumanța lor în Dobrogea de sud*, in *Analele Dobrogei, Anul XIX, Vol.II, 1938*, pag.128

^{li} The construction exists, as still being included in the later extensions that host the School Nr.1

^{li} A catagraphy of the village of Ialomița made on April 10, 1837, by bailiff Constantin Doicescu and presented to the Administration Board of Ialomița – we find out that, during that year, 91 families out of 125 were gypsies. The village of Slobozia has that year 612 inhabitants, 1,360 land acres were in work (only wheat, corn, barley and millet were cultivated) and the owners had 161 horses, 447 oxen, 195 cows, 672 sheep, 8 goats, 161 rooters and 205 bee hives.

^{li} in 1926, the first road bridge is inaugurated over the Ialomița river (presently, it is used as a walking bridge), built by the factory E. Wolf, Bucharest-Filaret.

^{li} The shepherds 'moroieni' are the ones in the Rucăr-Bran couloir, at the frontier between [Transilvania](#) and Wallachia. They are also called 'colibași' or Bran colibași, even if it is not clear whether the two communities, whose name is old-fashioned, are not the same one.

^{li} Source: personal archive of Arch. Doina Teodorescu. Foto-Splendid, Costică Axinte, Slobozia-Ialomița

^{li} Source: idem. Foto-Splendid, Costică Axinte.

^{li} Source: personal archive of Arch. Doina Teodorescu

^{li} Source: idem.

^{li} Source: personal archive of Arch. Doina Teodorescu

^{li} Source: Foto-Splendid, Costică Axinte, Slobozia-Ialomița, 1924

^{li} The card is from the 60's. After the establishing the counties in 1968, this was demolished and replaced by a new construction. Later, the same thing happened with Ciulnița and Fetești railway stations. At the same time with the railway station, there was built Slobozia Nouă, mainly used for merchandise and for the trains that make the connection between Țândărei and Fetești.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: epoch card

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: Foto-Splendid, Costică Axinte.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem. Amara becomes an independent locality in 1897

^{li} Source: idem.

^{li} The Manasia Manor and Estate is in the vicinity of Urziceni. Starting with 1839 and until the first half of the XIX century, it was the residence of Prince Efreim Obrenovici. From 1879 until the years of collectivization, the Manasia Estate belonged to the former minister of foreign affairs of Bulgaria, Ion Hagianoff. With his spirit of a goodman, Hagianoff succeeds to bring to this Estate a unique charm, untouched until today. The manor in its present form was built in 1899.

^{li} The shepherds in the area of Braşov-Săcele (i.e those from the so-called 'seven villages'), meaning 'Săcele people', are considered to be the 'real' shepherds. By tradition, they practiced transhumance with large sheep flocks; in the XIX century, mainly after the Adrianople treaty (it limited their movements), they became 'carriers', and were driving trains for long distances, similarly with the Aromanians 'cărvănari'.

^{li} IONIŢOIU Cicerone, *Victimele terorii comuniste*, a paper reviewed by Prof. Florin Ştefănescu, Maşina de Scris Publishing House, Bucharest, 2006

„PANĂ, Aurelian P. Born on September 20, 1980 in commune Marsilieni – Ialomiţa, where his parents had settled down, coming from Satu Lung (Săcele) – Braşov. He graduated higher education studies in Paris, where he was granted 3 bachelor degrees in Sciences. He took part in the Balkan campaign in 1913 and in WWI, at Mărăşeşti.

President of the National Institute of Export (1935), member in the Permanent Board of Agriculture (since April 1939), member of the Institute of Social Sciences of Romania, President of the Academy of Agriculture, President of the Agricultural Labor Union in Ialomiţa etc. Preoccupied with building villages and improvement of life conditions of peasants, he tried to introduce the modern western technique, to exploit the Romanian soil. Starting with January 1941 (after the legionary rebellion quenching), he was a minister deputy state secretary at Agriculture and Real Estate, and then a full minister (March 14, 1942 – July 3, 1943). He was not paid, as his salaries were used as financial support for the ministry clerks. Arrested in 1948 and sentenced to 10 years in prison, by the order nr. 123/19.01.1949, Penal Department IV of the Bucharest Court, by the following board:

I.V. Constantinescu, Constantin Găman (counsellors), Constantin Petre, Dumitru Dinu and Gavrilă Hotăranu (evaluators); attorney- Costache Bâlcu. The sentence was saying that Aurelian Pană had taken part to 59 meetings of the Council of Ministers and to 43 meetings of the Economic Board and that he had had a great influence upon Antonescu governing activity, as being one the ministers who had approved the national budget for 1942-43, which had affected an important chapter in the continuous financing of war. Those were the reasons for sentencing a 68-year old man. In front of these absurd accusations, built in the Marx-Lenin ,logic', we have the answer of Costică Trandafir, a peasant with no land, member of an expropriation committee – when asked why they had let Aurelian Pană, ,renegade' have 150 acres, he explained to the accusers: ,he might be a renegade, but he and his sons have worked hard on this land. His sons learned how to plough in America. This is why we decided to let them have 150 land acres, as a model farm.' Aurelian Pană started on the one-way road of the communist prisons. Locked at Jilava, Cernavodă (barrow worker), he could not keep up and sent to Gherla. There, he was barbariously tortured by the convicts in the group of re-educated people coming from Pitești and their instruments (Țanu Popa, Livinschi, Ion Stoian, Ion Juberian, Dan Dumitrescu). Killed at Gherla, on May 4, 1951. During the November 1954 trial, initiated by the communist authorities to the former reeducated instruments, in their attempt to cast the blame upon the legionary heads in exile, Dan Dumitrescu declares that: ,he is aware of the death of Munteanu Năstase, Hortolman Ion, Taban Dincă and Pană, assassinated by the legionary convicts obliged by their superiors'. One of the terrifying scenes is described by Anastase Buciuneanu – in 1950, the second day after Easter, commander Lazăr Tibo starting hitting with a pole the convicts who were forced to execute, until the moment they were completely exhausted and fainted, gymnastics figures, as ,frog' and push-ups: ,Among us, an old man, former minister, Aurelian Pană, is kneeled down. The next second, fifty crazy people jump over him and hit him in the head with their boots.... Not long after that, he wil be killed in a cell of reeducated people ... A gendarm on duty, Panduru, took his golden teeth out of his mouth, after his death.'

^{li} Apostol D. Culea, from Sudiți, Ialomița, born on August 15, 1882, was a teacher, sociologist, ethnographer; he was an active part in the organization of the modern Romanian education in Basarabia after 1918 and the organization of the state schools.

^{li} Eufrosina Pană, born on April 25, 1890. Arrested on April 15, 1952, by communists and sent to forced labor. At 62, she was forced to be a barrow worker. Released in 1954 (Release note 1382/1954), from the prison Dumbrăveni, where the detention conditions had been very difficult, she died in Bucharest, in September the same year.

^{li} The model of Aurelian Pană was understood and followed by the locals. Thus, David Davidescu was born in Sudiți, on September 16, 1916 and passed away in November 11, 2004 – he became one of the best Romanian agronomist engineer.

Professor and researcher of excellence, acad. David Davidescu held important positions in the Agronomy higher education as a head of department, dean, prorector and rector of the Institute of Agronomy in Bucharest, PhD supervisor, lab director in the state public and private administration. Author of over 400 research papers, 23 treaties, monographies and studies, in the country and abroad, of a total 20,000 pages.

^{li} Source: epoch card, personal archive of Arch. Doina Teodorescu

^{li} source: the data and information in regards to his family members were provided to us by Mrs. Cristina Pană, the last survivor.

^{li} IONIȚOIU Cicerone, *Victimele terorii comuniste*, a paper reviewed by Prof. Florin Ștefănescu, Mașina de Scris Publishing House, Bucharest, 2006

^{li} A.D. CARABELA, *Marea proprietate. exploatări și realizări*, Vol I, with 100 documentary presentations, 1943.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Source: idem.

^{li} Isac Chiva

Monument included in LMI Ialomita.

From an inventory of the villages in Ialomita accomplished on 10 April 1837 by bailiff Constantin Doicescu and forwarded to the government of the Ialomita county, we find out that 91 families of the 125 existent were gipsy families. Slobozia village had 612 inhabitants that year, 1360 acres of land were being cultivated (only with wheat, corn, barley and millet). The inhabitants owned 161 horses, 447 oxen, 195 cows, 672 sheep, 8 goats, 151 pigs and 205 beehives.

The “moroieni” shepards are the ones in the Rucar-Bran couloir, at the border between Transylvania and Muntenia. They are also named “colibasi” or “Bran colibali” although it is not clear if the two communities are in fact, the same one.

Source: personal archive of architect Doina Teodorescu. Photo- Splendid, Costica Axinte, Slobozia- Ialomita

Source: idem. Photo- Splendid, Costica Axinte

Source: personal archive of architect Doina Teodorescu

Source: Photo- Splendid, Costica Axinte, Slobozia- Ialomita

The photo dates back to the '60s. After the establishment of the counties in 1968, it was demolished and replaced with a new building. Subsequently, the same happened to Ciulnita and Fetesti railway stations. Built during the same period with this station, we still have Slobozia Noua Station in Slobozia, used especially for merchandise and for the trains ensuring the connection between Tandarei and Fetesti.

Source: personal archive of architect Doina Teodorescu

Source: idem.

Source: idem.

Source: epoch photograph

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem.

Source: idem. Amara becomes a locality in 1897

Source: epoch photograph. Personal archive of architect Doina Teodorescu

Photo source: A.D CARABELA, Marea proprietate. Exploatari si realizari, Vol I, 100 documented presentations, year 1943.

Photo source: idem.

Photo source: idem.

Photo source: idem.

Photo source: MNA archive

Photo source: idem.

Photo source: idem.

Photo source: idem.

Photo source: idem.

List of illustrations

Figure 1. The map of Ialomița county, with the main localities and roads of access.

Figure 2. The map of Ialomița county, with the locality network.

Figure 3. Pub House, Sudiți Village, 1928

Figure 4. Map of Pub House, Sudiți Village.

Figure 5. Map of Balkan Peninsula from 1829 according to which Slobozia is called “Szlobozzie”

Figure 6. Wallachians from Bran settled in Slobozia in 1885; right side - Nicolae Voinescu Podarul, known to have owned the pontoon bridge over Ialomița until 1926.

Figure 7. In 1890, Anica Voinescu, Nicolai Voinescu’s wife owns a properly equipped powered wool-processing workshop.

Figure 8. Country house from Slobozia in the 20s. It is south oriented, made of adobe, provided with a verandah. It consists of two rooms in the hallway and an eaved kitchen next to them. The household work is carried on in the yard, while the verandah has a protective role. The lot is framed by trees and the fence is made of rails.

Figure 9. The Primary School for Girls from Slobozia is set up in 1875; in 1984 it is pulled down along with most buildings located on Matei Basarab Street.

Figure 10. The old Slobozia Railway Station is built in 1887 upon building the Cilnița – Slobozia railway. The railway bridge over Ialomița is built the same year and it is still functional.

Figure 11. Slobozia. Matei Basarab Street; the main street of the town.

Figure 12. Slobozia. The road bridge over Ialomița is built in 1926.

Figure 13. Slobozia. Tree planting, 4 april 1934.

Figure 14. Slobozia. Matei Basarab Street in 1938.

Figure 15. After World war II, Slobozia Town Hall houses the Pioneer House, the town library, the public prosecutor’s office, to eventually become the seat of Combil; it has undergone an expansion process and nowadays houses the Health Insurance Office.

Figure 16. Interwar Slobozia; to the right – the windmill, pulled down in the 80s. The picture is taken at the city exit to Constantza. The railway station is located at the exit from Bucharest; Matei Basarab Street lies in between, where the “de la moară până la gară” phrase used by the people from Slobozia.

Figure 17. Slobozia. Habitable building with shops at the ground floor.

Figure 18. Slobozia. Flourishing tailor’s shop with employees and apprentices on Matei Basarab Street.

Figure 19. Slobozia. The Royal hunting lodge, next to the monastery.

Figure 20. Slobozia. The statue of colonel Ion Popescu, dead in the Independence War.

Figure 21. Interwar Amara resort (the 30s). Water and mud therapy is well known (Mircești Baths).

Figure 22. Idem.

Figure 23. Interwar Amara resort (the 30s). The treatment complex, the swimming pool and other facilities lie at Mircescu; this area is to be known as “La Mircești”. Accommodation is provided by the villagers.

Figure 24. Idem.

Figure 25. The primary school from Amara.

Figure 26. Amara in 1965.

Figure 27. The Balkan Conference, Bucharest, 1913.

Figure 28. Visit to Pană Manor. The orchard and the crops are commended.

Figure 29. Pană Manor in 1943, during the visit. From left to right: the warehouse, the mechanical workshop, the administration building and the manor – the family’s place of living.

Figure 30. Pană Manor, plants.

Figure 31. Pană Manor, poultry yard (the barn is in the back).

Figure 32. Agricultural work in 1900.

Figure 33. Interwar agricultural machinery. The plow tractors are functional even after World War II; nowadays they are museum pieces.

Figure 34. Life in the countryside.

Figure 35. Idem.

Figure 36. Threshing.